

3

SECTOR INDUSTRIAL

RESUM

L'evolució de la producció i l'ocupació a la indústria ha presentat des de 2010 a 2013 una constant pèrdua de representativitat dins l'economia balear; aquest escenari es reverteix lleugerament a partir de 2013 amb un millor comportament del mercat laboral que la producció industrial; així els preus industrials hi presenten un estancament des de 2008.

Quant al nombre d'empreses que componen la indústria balear, s'ha mantingut estable el 2016 respecte al 2015, i el nivell de llocs de feina el 2017 s'ha anat recuperant, tant pel règim assalariat com pel règim especial d'autònoms.

Els ingressos del sector industrial han crescut el 2015 respecte al 2014 un 13%, en què un 40% correspon al grup de subministrament d'electricitat i gas; compartint aquest grup també el lideratge amb una productivitat aparent del factor treball i amb la quota d'excedents més elevat.

El 2017 ha representat també un increment de la facturació elèctrica respecte a l'any anterior (3,4%), causada principalment per un major consum de la baixa tensió i un augment més discret de l'alta tensió.

Quant a les indústries relacionades amb la construcció, el 2017 el nombre de pedreres a les Illes Balears pujava a 86, de les quals un 80% són a Mallorca, un 13% a Menorca i la resta a Eivissa i Formentera.

3.1.

L'EVOLUCIÓ DEL PIB, DE L'OCUPACIÓ, DE L'ÍNDEX DE PRODUCCIÓ INDUSTRIAL (IPI) I DE L'ÍNDEX DE PREUS INDUSTRIALS

En aquest apartat s'analitza l'evolució de la producció i l'ocupació del sector industrial. Aquesta informació es desglossa i s'amplia per estructures d'empreses i per les principals branques productives del sector industrial a les Illes Balears a partir de dades de l'Ibestat, relatives a l'enquesta industrial. També s'analitzen l'índex de producció industrial (IPI), l'índex de preus industrials (IPRI) i altres indicadors conjunturals del sector industrial.

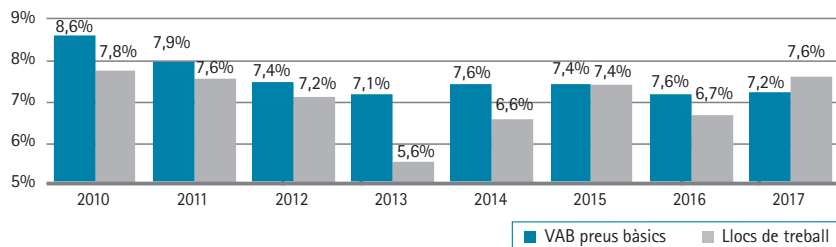
Pel que fa a l'evolució del VAB i de l'ocupació en el sector, s'aprecia que des de 2010 fins a 2013 s'observa una constant pèrdua de representativitat de la indústria balear, tant en pes sobre l'economia total i passa d'un 8,6% el 2010 a un 7,2% el 2017; com en termes d'ocupació, que baixa d'un 7,8% el 2010 a un 7,6% el 2017.

Els nivells del VAB de 2017 són semblants als assolits el 2013 i els de l'ocupació als de 2011. (Vegeu el gràfic I-63).

En relació al IPI, el sector industrial amb prou feines s'ha estabilitzat des de la fase més crítica de la gran recessió.

Gràfic I-63

Percentatge de la indústria sobre el VAB a preus bàsics total i llocs de treball en la indústria sobre el total de les Illes Balears

Font: Comptabilitat regional d'Espanya, INE. Tresoreria General de la Seguretat Social i elaboració pròpia.

A més, en comparació amb Espanya, mentre l'IPI de Balears se situa el 2017 quasi bé 20 punts per sota al nivell de 2009, en canvi a Espanya el 2017 ja s'assoleix el nivell de 2009. (Vegeu el quadre I-36, el gràfic I-64 i el quadre AI-15).

Quant al comportament dels preus industrials, s'evidencia un estancament des de 2008, principi de la crisi, que s'ha recuperat de forma clara a partir de la primavera de 2012. (Vegeu el quadre I-37 i els gràfics I-65 i I-66).

3.2.

EVOLUCIÓ DE LES EMPRESES INDUSTRIALS

Quant al nombre d'empreses industrials de tots els grups que componen la indústria balear, s'ha mantingut estable el 2016 respecte al 2015, amb 16 empreses més (0,4%). El resultat és la suma d'una indústria extractiva més dinàmica, amb un creixement d'un 5,8%; una indústria

manufacturera estancada (-0,1%) i una indústria de subministrament amb tres empreses més el 2016 que l'any anterior (1,2%).

Dins de la indústria manufacturera destaca el creixement de grups com la química, la farmacèutica i el cautxú amb percentatges per sobre d'un 25%. Per contra, les peces de vestir, el ferro, els productes informàtics, electrònics i òptics lideren les caigudes.

Quant a la indústria de subministrament, destaquen positivament el tractament de residus (28%) i negativament el tractament d'aigua residual. (Vegeu el quadre I-38).

3.3.

EVOLUCIÓ DE L'OCUPACIÓ

En termes d'ocupació a la indústria, el 2017 continua sent un any de recuperació de llocs de feina, tant pel règim assalariat com pel règim especial d'autònoms. El punt d'inflexió posterior a la crisi es pot

situar envers el 2015 pel règim general i de 2014 pel règim especial d'autònoms; any a partir del qual aquest règim especial perd la importància assolida durant la crisi.

Per subsectors, el comportament ha estat molt semblant, a excepció del grup de subministrament d'energia que, en referència al règim general, no ha recuperat el nivell d'ocupació previ a la crisi, en comparació amb un comportament erràtic quant al règim especial d'autònoms. Si centram l'anàlisi en l'agrupament d'ocupació, ens trobam que un 76% dels empleats estan al sector manufacturer, així com un 97% són autònoms. La resta d'assalariats (19%) estan en el grup de subministrament d'aigües; i els restants queden repartits entre la resta de subsectors i règims d'una forma més residual. (Vegeu els quadres I-39 i I-40).

3.4. EVOLUCIÓ DE LES BRANQUES INDUSTRIALS

Aquest punt se subdivideix en quatre apartats, els dos primers (3.4.1. i 3.4.2.) presenten dades relatives a l'enquesta industrial de l'INE a partir de la informació elaborada per l'Ibstat. Els apartats 3.4.3. i 3.4.4. analitzen amb més atenció algunes branques industrials més importants de la indústria balear, com som la branca no manufacturera principal, energia i aigua, i dins de les branques manufactureres, cal destacar l'activitat de les indústries relacionades amb el sector de la construcció.

3.4.1. DADES GENERALS DE L'ENQUESTA INDUSTRIAL

Pel que fa als ingressos i a l'exercici de 2015, els ingressos d'explotació van aconseguir 4.425 milions d'euros, la qual cosa representa un augment d'un 13% respecte a l'exercici anterior. Més d'un 40% correspon al grup subministrament d'electricitat i gas, seguit d'aigua i residus (14%) i alimentació (9%); la resta de grups es reparteixen d'una manera similar al romanent dels ingressos. (Vegeu el quadre I-41).

Si descendim en l'anàlisi d'aquesta partida, crida l'atenció que el grup d'aigua i residus s'endugui més d'un 95% de les subvencions d'explotacions. Així, si durant el 2015 l'import global per a la indústria rondava els 61 milions, 58 dels quals acabaran en aquest subsector industrial.

Amb menor pes, l'aigua i els residus se'n duen també una part important de les imputacions de subvencions; així de més de 37 milions d'imputació de subvencions, gairebé un 56% se'n van cap aquest subsector.

Quant a les despeses d'explotació, durant l'any 2015 l'import en el sector industrial balear va arribar als 4.162 milions d'euros, un 18,4% més que l'any 2014 per un increment en les despeses corrents, ja que les despeses de personal varen incrementar un escàs 1,6%.

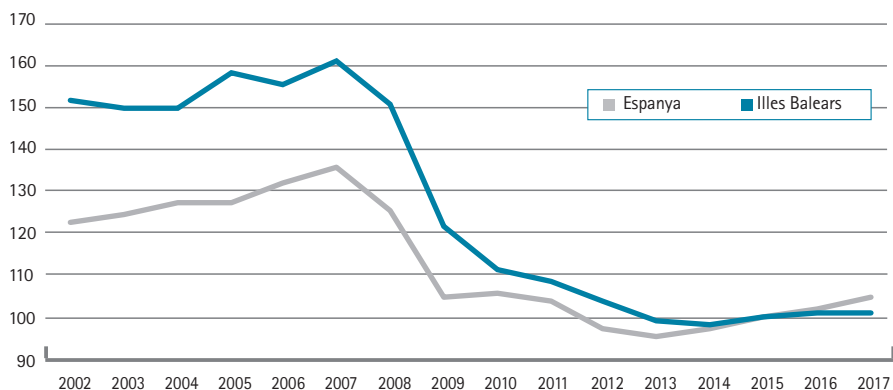
Aquests comparatius s'han de prendre amb mesura, ja que els canvis metodològics impedeixen que les dades siguin exactament comparables però sí indicàries de les tendències.

QUADRE I-36. ÍNDEX DE PRODUCCIÓ INDUSTRIAL (IPI) (2002-2017)

	% var. anual			
	Illes Balears	Espanya	Illes Balears	Espanya
2002	150,3	122,4	-	-
2003	149,1	124,2	-0,8%	1,5%
2004	149,0	126,6	0,0%	2,0%
2005	157,5	126,8	5,7%	0,2%
2006	154,2	131,5	-2,1%	3,7%
2007	159,8	134,7	3,7%	2,4%
2008	150,0	125,1	-6,1%	-7,1%
2009	120,9	104,8	-19,4%	-16,2%
2010	110,9	105,7	-8,3%	0,9%
2011	108,3	103,7	-2,3%	-2,0%
2012	103,4	97,1	-4,5%	-6,4%
2013	98,7	95,4	-4,5%	-1,7%
2014	98,5	96,8	-0,3%	1,5%
2015	100,0	100,0	1,6%	3,3%
2016	100,9	101,6	0,9%	1,6%
2017	101,3	104,5	0,4%	2,9%

Font: INE (base 2015).

Gràfic I-64
Índex de producció industrial (IPI) (2002-2017)

Font: INE (base 2015).

QUADRE I-37. ÍNDEX DE PREUS INDUSTRIALS A ESPANYA I ILLES BALEARS (IPRI) (BASE 2015) (2005-2017)

	Espanya	Illes Balears	Diferència		Espanya	Illes Balears	Diferència
dic-00	77,50	66,76	-10,74	mar-04	91,98	78,95	-13,03
ene-01	77,97	67,17	-10,81	abr-04	93,09	78,88	-14,21
feb-01	78,53	67,30	-11,23	may-04	94,13	78,88	-15,25
mar-01	79,01	67,50	-11,50	jun-04	95,80	83,14	-12,65
abr-01	78,93	67,64	-11,29	jul-04	95,16	83,14	-12,02
may-01	79,17	67,91	-11,26	ago-04	94,60	82,94	-11,66
jun-01	79,57	67,84	-11,72	sept-04	93,41	83,14	-10,27
jul-01	80,12	68,05	-12,08	oct-04	91,10	82,94	-8,16
ago-01	80,76	68,05	-12,71	nov-04	89,19	83,08	-6,12
sept-01	81,08	68,05	-13,03	dic-04	89,59	85,04	-4,55
oct-01	81,00	68,05	-12,95	ene-05	89,59	85,24	-4,35
nov-01	81,00	68,11	-12,88	feb-05	89,11	85,51	-3,60
dic-01	82,19	70,01	-12,18	mar-05	88,87	85,24	-3,63
ene-02	82,83	70,14	-12,68	abr-05	88,95	85,18	-3,78
feb-02	83,07	70,14	-12,92	abr-05	88,95	85,18	-3,78
mar-02	83,54	70,69	-12,86	may-05	89,51	85,51	-4,00
abr-02	84,10	70,75	-13,35	jun-05	89,35	86,33	-3,03
may-02	84,26	70,89	-13,37	jul-05	89,91	86,12	-3,79
jun-02	84,74	71,50	-13,24	ago-05	89,51	85,99	-3,52
jul-02	84,82	71,50	-13,32	sept-05	89,43	85,65	-3,78
ago-02	84,34	71,57	-12,77	oct-05	89,43	85,65	-3,78
sept-02	84,10	71,50	-12,60	nov-05	89,51	85,72	-3,79
oct-02	84,02	71,50	-12,52	dic-05	90,39	86,73	-3,65
nov-02	84,10	71,57	-12,53	ene-06	90,57	87,04	-3,54
dic-02	84,74	73,73	-11,00	feb-06	91,36	87,13	-4,23
ene-03	85,21	74,21	-11,01	mar-06	92,52	86,93	-5,59
feb-03	85,77	74,27	-11,50	abr-06	92,79	86,75	-6,04
mar-03	86,25	74,55	-11,70	may-06	92,86	86,61	-6,25
abr-03	86,65	74,48	-12,17	jun-06	92,77	86,58	-6,19
may-03	86,81	74,61	-12,19	jul-06	93,03	86,47	-6,56
jun-03	86,96	74,82	-12,15	ago-06	93,22	86,34	-6,88
jul-03	87,12	74,88	-12,24	sept-06	93,56	87,09	-6,47
ago-03	87,36	75,02	-12,34	oct-06	94,07	87,53	-6,54
sept-03	88,00	75,09	-12,91	nov-06	95,17	88,06	-7,11
oct-03	88,56	75,36	-13,20	dic-06	97,01	89,56	-7,45
nov-03	88,87	75,56	-13,31	ene-07	97,95	90,06	-7,89
dic-03	90,07	78,20	-11,87	feb-07	98,72	89,97	-8,75
ene-04	90,62	78,61	-12,02	mar-07	99,27	89,93	-9,34
feb-04	91,42	78,68	-12,75	abr-07	99,03	89,76	-9,26

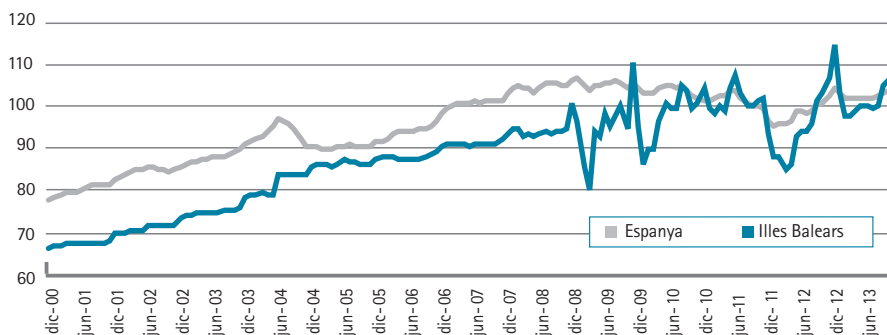
continúa

	Espanya	Illes Balears	Diferència
may-07	99,06	89,63	-9,43
jun-07	99,82	90,04	-9,78
jul-07	99,44	89,98	-9,46
ago-07	99,63	89,94	-9,69
sept-07	99,78	90,14	-9,64
oct-07	99,90	90,18	-9,72
nov-07	99,91	90,94	-8,97
dic-07	101,69	92,40	-9,29
ene-08	102,44	93,19	-9,25
feb-08	103,14	93,28	-9,86
mar-08	102,45	92,00	-10,44
abr-08	102,35	92,09	-10,27
may-08	101,71	91,96	-9,75
jun-08	102,73	92,57	-10,16
jul-08	103,99	92,98	-11,01
ago-08	103,91	92,43	-11,48
sept-08	103,69	92,70	-10,99
oct-08	103,16	92,71	-10,44
nov-08	103,17	93,46	-9,71
dic-08	104,40	99,15	-5,25
ene-09	104,65	95,42	-9,23
feb-09	103,08	85,04	-18,05
mar-09	101,84	79,65	-22,19
abr-09	103,02	92,71	-10,31
may-09	103,05	91,91	-11,14
jun-09	104,00	97,03	-6,97
jul-09	103,89	94,26	-9,62
ago-09	104,06	96,39	-7,67
sept-09	103,52	98,81	-4,71
oct-09	102,64	93,57	-9,07
nov-09	103,80	108,20	4,40
dic-09	102,40	94,27	-8,12
ene-10	101,37	85,72	-15,65
feb-10	101,52	88,92	-12,60
mar-10	101,65	88,95	-12,70
abr-10	102,51	95,17	-7,33
may-10	103,38	99,07	-4,32
jun-10	103,44	97,83	-5,61
jul-10	102,55	97,90	-4,65
ago-10	103,12	102,89	-0,23

	Espanya	Illes Balears	Diferència
sept-10	102,28	102,13	-0,15
oct-10	101,10	98,21	-2,89
nov-10	100,03	99,28	-0,75
dic-10	99,55	102,75	3,20
ene-11	99,79	98,09	-1,70
feb-11	100,24	97,05	-3,19
mar-11	100,71	98,37	-2,34
abr-11	101,05	97,51	-3,54
may-11	101,97	102,33	0,36
jun-11	102,07	105,22	3,15
jul-11	100,30	101,27	0,96
ago-11	99,39	98,79	-0,59
sept-11	98,64	98,47	-0,17
oct-11	98,49	99,58	1,09
nov-11	97,81	100,58	2,77
dic-11	95,33	92,04	-3,29
ene-12	94,30	87,33	-6,96
feb-12	94,82	86,95	-7,87
mar-12	94,68	84,39	-10,29
abr-12	95,44	85,61	-9,83
may-12	97,36	91,84	-5,51
jun-12	97,37	92,64	-4,73
jul-12	97,11	92,66	-4,45
ago-12	97,43	94,35	-3,08
sept-12	98,89	99,84	0,95
oct-12	99,07	101,65	2,59
nov-12	100,65	104,64	3,99
dic-12	102,52	112,19	9,67
ene-13	101,29	101,44	0,15
feb-13	100,29	96,48	-3,80
mar-13	100,38	96,56	-3,82
abr-13	100,45	97,37	-3,08
may-13	100,44	98,85	-1,59
jun-13	100,34	98,60	-1,74
jul-13	100,28	97,83	-2,45
ago-13	100,88	98,65	-2,22
sept-13	101,66	103,27	1,61
oct-13	102,18	104,52	2,34
nov-13	102,38	105,24	2,85

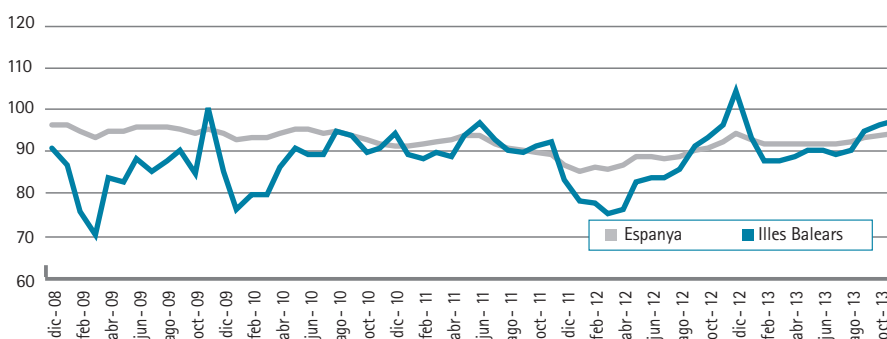
Font: Índex de preus industrials, base 2015; INE.

Gràfic I-65
Índex de preus industrials a les Illes Balears (IPRI) (Base 2015) (2000-2017)

Font: Índex de preus industrials, base 2015; INE.

Gràfic I-66
Índex de preus industrials a les Illes Balears (IPRI) (base 2015) (2013-2017)

Font: Índex de preus industrials, base 2015; INE.

QUADRE I-38. NOMBRE D'EMPRESSES INDUSTRIALS (CNAE 09) A LES ILLES BALEARS (2015-2016)

	2015	2016	Dif.16/15	(%)
Total sector industrial	4.474	4.490	16	0,4%
B. Indústria extractives	52	55	3	5,8%
05 Extracció de antracita, hulla i lignit	..	..	..	..
06 Extracció de cru de petroli i gas natural	..	..	..	..
07 Extracció de minerals metàl·lics	..	..	..	..
08 Altres indústries extractives	..	..	..	..
09 Activitats de suport a les indústries extractives	..	..	..	..
C. Indústria manufacturera	3.970	3.966	-4	-0,1%

	2015	2016	Dif.16/15	(%)
10 Indústria de l'alimentació	374	383	9	2,4%
11 Fabricació de begudes	119	80	-39	-32,8%
12 Indústria del tabac	..	..	..	..
13 Indústria tèxtil	148	160	12	8,1%
14 Confecció de peces de vestir	104	79	-25	-24,0%
15 Indústria del cuir i del calçat	126	127	1	0,8%
16 Indústria de la fusta i del suro, excepte mobles; cistelleria i esparteria	383	393	10	2,6%
17 Indústria del paper	10	10	0	0,0%
18 Arts gràfiques i reproducció de suports gravats	319	300	-19	-6,0%
19 Coqueries i refinat de petroli			s.d	s.d.
20 Indústria química	29	37	8	27,6%
21 Fabricació de productes farmacèutics	4	5	1	25,0%
22 Fabricació de productes de cautxú i plàstics	15	19	4	26,7%
23 Fabricació d'altres productes minerals no metàl·lics	228	212	-16	-7,0%
24 Metal·lúrgia; fabricació de productes de ferro, acer i ferroaleacions	8	6	-2	-25,0%
25 Fabricació de productes metàl·lics, excepte maquinària i equip	653	635	-18	-2,8%
26 Fabricació de productes informàtics, electrònics i òptics	23	19	-4	-17,4%
27 Fabricació de material i equip elèctric	10	9	-1	-10,0%
28 Fabricació de maquinària i equip n.c.o.p.	14	16	2	14,3%
29 Fabricació de vehicles de motor, remolcs i semirremolcs	4	4	0	0,0%
30 Fabricació d'un altre material de transport	27	26	-1	-3,7%
31 Fabricació de mobles	318	317	-1	-0,3%
32 Altres indústries manufactureres	266	258	-8	-3,0%
33 Reparació i instal·lació de maquinària i equip	787	872	85	10,8%
D. Subministrament d'energia elèctrica, gas, vapor i aire condicionat	241	244	3	1,2%
35 Subministrament d'energia elèctrica, gas, vapor i aire condicionat	241	244	3	1,2%
I. Subministrament d'aigua, activitats de sanejament, gestió de residus i descontaminació	212	225	13	6,1%
36 Captació, depuració i distribució d'aigua	122	119	-3	-2,5%
37 Recollida i tractament d'aigües residuals	13	9	-4	-30,8%
38 Recollida, tractament i eliminació de residus; valorització	68	87	19	27,9%
39 Activitats de descontaminació i altres serveis de gestió de residus	9	10	1	11,1%

Font: INE.

QUADRE I-39. OCUPACIÓ ASSALARIADA I PER COMPTE PROPÍ (RETA) A LES ILLES BALEARS (2009-2017) (MILTIANA ANUAL)

	B - Ind. extractiva		C - Ind. manufact.		D - Submin. d'energia		E - Submin. d'agua, resid.		Total indústria		
	R. general	RETA	R. general	RETA	R. general	RETA	R. general	RETA	R. general	RETA	% RETA
Valors absoluts											
2009	437,370	64,683	18.236,650	5.580,752	1.267,873	24,189	4.065,979	101,192	24,007,872	5.770,815	19,39%
2010	392,287	62,655	16.865,945	5.348,666	1.221,877	24,318	4.107,073	99,644	22.587,181	5.535,283	19,69%
2011	366,886	59,068	15.840,893	5.223,059	1.189,576	22,599	3.961,887	97,272	21.359,241	5.401,998	20,20%
2012	303,778	53,797	14.845,447	5.101,402	1.156,152	24,550	3.854,643	101,036	20.160,018	5.280,784	20,77%
2013	285,677	46,013	14.329,450	5.094,508	1.105,733	26,293	3.782,448	101,002	19.503,308	5.267,814	21,27%
2014	285,020	46,022	14.349,411	5.201,184	1.095,964	27,198	3.765,478	96,161	19.495,873	5.370,565	21,60%
2015	292,819	47,466	15.170,791	5.338,855	1.059,234	28,233	3.823,808	92,699	20.346,653	5.507,253	21,31%
2016	304,235	46,393	16.036,833	5.396,435	979,688	27,930	3.968,907	93,308	21.289,663	5.564,065	20,73%
2017	316,716	46,710	16.809,037	5.468,296	913,346	26,533	4.138,361	91,330	22.177,459	5.632,868	20,26%
2009	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2010	-0,1031	-0,0313	-0,0752	-0,0416	-0,0363	0,0053	0,0101	-0,0153	-0,0592	-0,0408	0,0156
% variació anual											
2011	-0,0648	-0,0572	-0,0608	-0,0235	-0,0264	-0,0707	-0,0354	-0,0238	-0,0544	-0,0241	0,0257
2012	-0,1720	-0,0892	-0,0628	-0,0233	-0,0281	0,0863	-0,0271	0,0387	-0,0561	-0,0224	0,0282
2013	-0,0596	-0,1447	-0,0348	-0,0014	-0,0436	0,0710	-0,0187	-0,0003	-0,0326	-0,0025	0,0244
2014	-0,0023	0,0002	0,0014	0,0209	-0,0088	0,0345	-0,0045	-0,0479	-0,0004	0,0195	0,0156
2015	0,0274	0,0314	0,0572	0,0265	-0,0335	0,0380	0,0155	-0,0360	0,0436	0,0255	-0,0136
2016	0,0390	-0,0226	0,0571	0,0108	-0,0751	-0,0107	0,0379	0,0066	0,0463	0,0103	-0,0273
2017	0,0410	0,0068	0,0482	0,0133	-0,0677	-0,0500	0,0427	-0,0212	0,0417	0,0124	-0,0225

Font: Tresoreria de la Seguretat Social.

QUADRE I-40. PERSONAL OCUPAT PER AGRUPACIÓ I SECTOR D'ACTIVITAT (2014-2015)

	2014	2015	Dif. 15/14	% var. 15/14
Total indústria	20.314	22.405	2.091	9,33
Indústries extractives i del petroli	266	343	77	22,45
Alimentació	3.089	3.089	0	0,00
Begudes i tabac	750	833	83	9,96
Tèxtil, confecció, cuir i calçat	1.752	1.962	210	10,70
Fusta i suro	910	1.064	154	14,47
Paper i arts gràfiques	880	1.317	437	33,18
Indústria química i farmacèutica	294	295	1	0,34
Cautxú i matèries plàstiques	89	83	-6	-7,23
Productes minerals no metàl·lics diversos	1.176	1.260	84	6,67
Metal·lúrgic i fabricació de productes metàl·lics, excepte maquinària i equip	1.739	2.314	575	24,85
Material i equip elèctric, electrònic i òptic	104	100	-4	-4,00
Maquinària i equip mecànic	191	116	-75	-64,66
Vehicles de motor i material de transport	101	144	43	29,86
Indústries manufactureres diverses	1.538	2.019	481	23,82
Reparació i instal·lació de maquinària i equip	2.172	2.587	415	16,04
Subministrament d'electricitat i gas	944	878	-66	-7,52
Aigua i residus	4.317	4.002	-315	-7,87

Font: Enquesta estructural d'empreses (sector indústria). Institut d'Estadística de les Illes Balears (Ibestat) a partir de dades de l'INE.

Nota: A causa del canvi metodològic, no són estrictament comparables les dades de 2015 amb les d'anys anteriors.

QUADRE I-41. RESULTATS D'EXPLOTACIÓ PER AGRUPACIÓ I SECTOR D'ACTIVITAT A LES ILLES BALEARS (2015)

	Ingressos d'explotació							Diferència negativa per combinacions de negoci
	Total	Quantitat de negoci	Subvencions d'explotació	Imputació de subvencions	Treballs realitzats per l'empresa per al seu actiu	Ingressos accessoris i altres de gestió	Excés de provisions	
Total indústria	4.425.286,5	4.258.608,4	61.192,3	37.159,2	13.378,8	45.927,9	6.538,9	2.481,0
Indústries extractives i del petroli	38.149,6	36.440,8	0,0	240,0	24,6	1.247,7	10,2	186,3
Alimentació	405.925,1	400.294,0	879,4	719,2	67,8	3.783,4	197,2	-15,9
Begudes i tabac	203.095,6	186.893,6	198,5	194,4	1.710,1	14.009,7	60,0	29,3
Tèxtil, confecció, cuir i calçat	170.805,6	168.702,1	530,4	30,0	121,1	1.422,0	0,0	0,0
Fusta i suro	62.579,9	62.289,3	44,1	35,1	0,0	147,5	63,8	0,0
Paper i arts gràfiques	95.739,2	95.427,2	117,2	29,0	0,0	166,0	0,0	-0,3
Indústria química i farmacèutica	39.396,8	38.914,3	82,8	15,1	64,9	319,6	0,0	0,0
Cautxú i matèries plàstiques	9.762,6	9.732,9	27,5	1,9	0,0	0,4	0,0	0,0
Productes minerals no metàl·lics diversos	212.399,1	205.430,8	131,8	2.946,3	73,6	1.581,1	0,0	2.235,5
Metallúrgic i fabricació de productes metàl·lics, excepte maquinària i equip	174.441,6	173.503,9	86,9	117,4	27,9	659,4	0,0	46,2
Material i equip elèctric, electrònic i òptic	6.670,2	6.171,0	108,7	0,5	389,7	0,3	0,0	0,0
Maquinària i equip mecànic	24.605,2	24.378,1	1,0	0,0	0,0	225,2	0,0	0,9
Veïcules de motor i material de transport	16.188,5	16.101,8	13,2	0,0	0,0	73,5	0,0	0,0
Indústries manufactureres diverses	126.560,0	125.434,4	392,8	51,4	4,0	677,4	0,0	0,0
Reparació i instal·lació de maquinària i equip	294.011,2	288.181,2	58,8	9,1	34,4	5.687,7	40,0	0,0
Subministrament d'electricitat i gas	1.934.252,7	1.897.393,6	151,5	12.297,9	8.783,3	11.370,1	4.257,4	-1,0
Aigua i residus	610.703,7	523.319,6	58.367,6	20.472,0	2.077,3	4.556,9	1.910,3	0,0

continúa

QUADRE I-41. RESULTATS D'EXPLOTACIÓ PER AGRUPACIÓ I SECTOR D'ACTIVITAT A LES ILLES BALEARS (2015)

Despeses d'explotació

	Total	Aprovisionaments	Despeses de personal	Altres despeses d'explotació	Amortització de l'immobilitzat	Deteriorament i resultat per alienacions de l'immob.	Altres resultats
Total indústria	4.162.457,3	2.548.657,2	675.789,6	650.079,7	274.634,0	12.143,9	1.152,9
Indústries extractives i del petroli	34.619,9	9.620,0	9.879,6	11.900,2	2.945,0	500,8	-225,8
Alimentació	390.813,1	240.679,6	74.764,3	63.004,0	13.328,6	-590,8	-372,5
Begudes i tabac	219.125,0	137.738,9	24.573,2	45.413,8	11.005,4	862,7	-469,1
Textil, confecció, cuir i calçat	161.058,7	91.612,3	40.239,0	26.257,2	2.706,4	262,3	-18,4
Fusta i suro	56.988,5	29.355,2	17.780,2	8.419,1	1.282,4	371,8	-220,2
Paper i arts gràfiques	87.237,3	37.871,6	26.933,7	17.968,3	4.546,6	-30,5	-52,4
Indústria química i farmacèutica	35.377,7	16.474,4	8.522,5	9.248,1	1.343,3	-137,0	-73,6
Cautxú i matèries plàstiques	9.075,1	5.699,5	1.746,2	1.353,5	262,4	-1,4	14,9
Productes minerals no metàl·lics diversos	214.819,7	109.532,0	36.341,5	52.299,4	9.089,8	7.372,0	185,0
Metal·lúrgic i fabricació de productes metàl·lics, excepte maquinària i equip	167.097,5	92.762,4	47.088,5	23.466,5	3.913,9	-16,2	-117,7
Material i equip elèctric, electrònic i òptic	6.269,0	2.709,1	2.107,6	1.024,7	427,4	0,0	0,2
Maquinària i equip mecànic	23.000,6	16.541,9	3.986,5	1.923,8	496,8	-3,6	55,3
Vehícles de motor i material de transport	14.628,4	8.093,8	3.781,4	2.003,3	749,7	1,2	-1,0
Indústries manufactureres diverses	119.116,2	52.849,6	40.920,7	21.504,6	3.760,8	-22,0	102,4
Reparació i instal·lació de maquinària i equip	273.690,1	145.172,8	77.283,5	41.439,2	6.182,8	37,4	3.574,3
Subministrament d'electricitat i gas	1.804.026,2	1.356.915,2	99.908,0	215.316,2	129.877,1	2.076,5	-66,8
Aigua i residus	545.514,4	195.028,9	159.933,1	107.537,8	82.715,6	1.460,7	-1.161,5

Font: Enquesta estructural d'empreses (sector indústria). Institut d'Estadística de les Illes Balears (Ibestat) a partir de dades de l'INE.
 Nota: A causa del canvi metodològic, no són estrictament comparables les dades de 2015 amb les d'anys anteriors.

3.4.2 PRINCIPALS RESULTATS DE L'ENQUESTA INDUSTRIAL PER BRANQUES D'ACTIVITAT

En aquest apartat es presenten dades i informació relatives a productivitat, excedent brut d'explotació i cost laboral unitari per branques d'activitat.

En relació amb l'anàlisi de la productivitat aparent del factor treball, s'observa que el grup de subministrament d'electricitat i gas és el més productiu, a més de presentar l'excedent brut d'explotació més elevat i el cost laboral unitari més alt.

La seva productivitat aparent del factor treball és de 511,30 milers d'euros i té un excedent brut d'explotació tres vegades superior al cost laboral unitari (386,60 milers d'euros, enfront dels 113,80 milers d'euros, respectivament). El següent grup és aigua i residus, que comparteix la segona posició en els mateixos tres indicadors, productivitat, excedent brut d'explotació i cost laboral unitari.

La resta de grups d'activitat es mouen entre nivells més acords, tant en referència de productivitat de capital com excedent brut d'explotació o cost laboral unitari; i queden a la coa, en termes de productivitat del treball, metal·lúrgica i fabricació de productes metàl·lics, indústries manufactureres diverses i el darrer, fusta i suro. (Vegeu el quadre I-42).

Per altre costat, hem de tenir en compte que la renda nacional es pot dividir entre la part destinada a excedents bruts d'explotació i part a rendes del treball i que la quota d'excedent és l'excedent brut d'explotació partit per la renda; de la

mateixa manera tenim que les rendes del treball dividit per a la renda més l'excedent d'explotació dividit per a la renda sumen 1 i, per tant:

Essent

q = quota d'excedents

W =rendes del treball

Y =renda

w^* = cost laboral unitari

π_L = productivitat aparent del factor treball

Aplicant aquesta expressió, és a dir, dividint el cost laboral unitari per la productivitat aparent del factor treball, obtenim una estimació de la quota d'excedent per cada grup.

Observam, doncs, l'elevat percentatge de la quota d'excedents al grup subministrament d'electricitat i gas (78%), seguit d'indústries extractives i del petroli (46%), quedant la resta de grups per sota del 39%, essent el més baix el d'alimentació amb un 8%.

3.4.3. ENERGIA

Si començam amb la facturació d'energia elèctrica per usos, s'observa el 2017 respecte al 2016 un augment d'un 3,4%, causada principalment per un major consum de la baixa tensió i un augment més discret de l'alta tensió (1,18%).

En referència a l'alta tensió, cal destacar l'estancament de Mallorca; l'important augment de Menorca (6,62%) i Eivissa (4,40%) i la substancial caiguda de Formentera (-14,58%).

QUADRE I-42. PRODUCTIVITAT APARENT DEL TREBALL, EBE PER OCUPAT I COST LABORAL UNITARI A LES ILLES BALEARS (MILERS D'EUROS) (2015)

	Productivitat aparent del treball*	EBE per ocupat	Cost laboral unitari	Quota d'excedents (q)
Total indústria	57,40	29,60	30,20	47,39%
Indústries extractives i del petroli	53,00	24,40	28,80	45,66%
Alimentació	34,00	9,40	24,20	28,82%
Begudes i tabac	31,90	-1,10	29,50	7,52%
Tèxtil, confecció, cuir i calçat	28,70	7,80	20,50	28,57%
Fusta i suro	23,90	7,10	16,70	30,13%
Paper i arts gràfiques	30,10	10,10	20,40	32,23%
Indústria química i farmacèutica	45,40	16,30	28,90	36,34%
Cautxú i matèries plàstiques	34,60	13,60	21,10	39,02%
Productes minerals no metàl·lics diversos	46,10	17,70	28,80	37,53%
Metal·lúrgic i fabricació de productes metàl·lics, excepte maquinària i equip	27,60	7,10	20,40	26,09%
Material i equip elèctric, electrònic i òptic	30,70	10,40	21,00	31,60%
Maquinària i equip mecànic	48,20	11,30	34,20	29,05%
Vehicles de motor i material de transport	36,30	9,80	26,30	27,55%
Indústries manufactureres diverses	27,10	6,80	20,30	25,09%
Reparació i instal·lació de maquinària i equip	44,50	14,50	29,90	32,81%
Subministrament d'electricitat i gas	511,30	386,60	113,80	77,74%
Aigua i residus	61,00	38,20	40,00	34,43%

Font: Enquesta estructural d'empreses (sector indústria). Institut d'Estadística de les Illes Balears (Ibestat) a partir de dades de l'INE.

Nota: A causa del canvi metodològic, no són estrictament comparables les dades de 2015 amb les d'anys anteriors.

* Calculat sobre VAB a preus de mercat i no a preus bàsics com en anys anteriors.

Quant a la baixa tensió, s'observa un augment d'un 4,2% en total, emmarcat en un màxim d'un 4,7% d'Eivissa i un mínim d'un 2,3% de Formentera. (Vegeu el quadre I-43).

Si centram l'anàlisi en termes de facturació pels períodes 2015-2016, s'observa que tot just hi ha augment d'un any respecte

a l'altre, amb un creixement d'1,2%; suma de la taxa d'1,4% de Mallorca, d'un creixement d'1% d'Eivissa i d'un estancament de Formentera (0,3%) i de Menorca (0,00%).

Si fem l'anàlisi per branques econòmiques i a nivell agregat, s'observa que el creixement és d'1,23% el 2016 respecte

al 2015 a causa principalment d'un creixement molt rellevant de quasi un 20% d'extracció i aglomeració de carbó; un 17% de la indústria de la fusta; un 15,2% de coqueries i quasi un 14% d'indústries del vidre enfront de caigudes d'un -27,4% de pastes papereres, paper i cartó i un -10% de mines i pedreres. (Vegeu el quadre I-44).

Quant al consum de productes petrolífers líquids, des de l'inici de la crisi, el consum ha anat baixant suaument fins al 2009 a Menorca, Eivissa i Formentera; mentre que Mallorca ha necessitat fins al 2012 per canviar de tendència.

En els darrers dos anys (2016 i 2017), Eivissa i Formentera presenten un major dinamisme amb creixements d'un 7,7% i un 6,7%, respectivament enfront d'una caiguda d'un -4,5% el 2016 i un creixement d'un 4,8% el 2017, pel cas de Menorca, i d'un augment del consum de

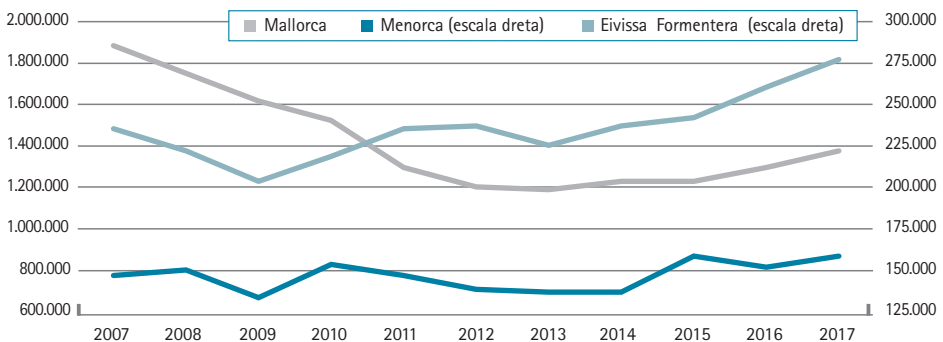
quasi un 5% el 2016 i d'un 6,7% el 2017, pel que fa a Mallorca. (Vegeu el quadre I-45 i el gràfic I-67).

3.4.4. INDÚSTRIES RELACIONADES AMB EL SECTOR DE LA CONSTRUCCIÓ

La indústria del ciment és l'activitat principal de les relacionades amb el sector de la construcció. L'evolució d'aquesta indústria es presenta a l'apartat de construcció i l'habitatge d'aquesta memòria, ja que la producció i el consum de ciment són un dels principals indicadors d'activitat del sector de la construcció.

En termes agregats, el nombre de pedreres a les Illes Balears el 2017 arriben a 86; de les quals quasi un 80% són a Mallorca; un 13% a Menorca, i la resta són a Eivissa i Formentera. (Vegeu el quadre I-46 i el requadre I-2).

Gràfic I-67
Consum de productes petrolífers líquids a les Illes Balears per illes (2007-2017)

Font: CLH i elaboració pròpia.

QUADRE I-43. ESTRUCTURA DE LA FACTURACIÓ DE L'ENERGIA ELÈCTRICA PER USOS (MWh) (2016-2017)

	Alta tensió			Baixa tensió			Total		
	2017	2016	Var. (%)	2017	2016	Var. (%)	2017	2016	Var. (%)
Illes Balears	1.414.438,93	1.397.918,70	1,18%	3.998.211,85	3.836.986,08	4,20%	5.412.650,78	5.234.904,78	3,40%
Mallorca	1.149.707,72	1.143.468,83	0,55%	3.095.365,55	2.970.563,47	4,20%	4.245.073,27	4.114.032,30	3,19%
Menorca	47.488,70	44.538,21	6,62%	237.418,72	229.572,77	3,42%	284.907,42	274.110,98	3,94%
Eivissa	208.702,04	199.913,88	4,40%	617.468,87	589.968,69	4,66%	826.170,91	789.882,56	4,59%
Formentera	8.540,48	9.997,78	-14,58%	47.958,71	46.881,16	2,30%	56.499,19	56.878,93	-0,67%

Font: Endesa.

QUADRE I-44. FACTURACIÓ DE L'ENERGIA ELÈCTRICA (GESA) PER ILLA I SECTOR ECONÒMIC (kWH) (2015-2016)

	Illes Balears				Mallorca				Menorca									
	2016	2015	Var. (%)	2016	2015	Var. (%)	2016	2015	Var. (%)	2016	2015	Var. (%)						
Total	5.234.904.781	5.171.450.280	1,23%	3.944.200.372	3.888.429.676	1,43%	443.942.911	444.142.321	-0,04%	87.658.342	87.129.317	0,61%	62.136.228	62.129.852	-0,01%	8.254.381	7.809.738	5,69%
Agricultura, ramaderia, silvicultura, caça i pesca	68.522	57.152	19,89%	68.522	57.152	19,89%	0	0	-	278.215	264.174	5,32%	238.981	229.154	4,29%	31.472	29.636	6,20%
Extracció i aglomeració de carbó	249.292	224.275	11,15%	249.292	224.275	11,15%	0	0	-	2.055	1.784	15,18%	0	0	0	0	0	-
Extracció de petroli i gas	4.267.795	4.559.586	-6,40%	3.313.609	3.474.849	-4,64%	360.713	420.616	-14,24%	880	880	..	..	..	..	0	0	..
Combustible nuclear i altres energies	880	..	..	880	..	..	..	..	..	6.319.987	7.058.291	-10,46%	5.063.503	5.655.679	-10,47%	633.169	764.128	-17,14%
Coqueria i distribució d'energia elèctrica	7.010.449	6.905.450	1,52%	5.387.755	5.278.574	2,07%	865.097	910.348	-4,97%	34.501	36.223	-4,75%	34.501	36.223	-4,75%	0	0	..
Fabricació i distribució de gas	2.356.923	2.069.647	13,88%	2.214.612	1.937.909	14,28%	37.689	38.667	-2,53%	7.010.449	6.905.450	1,52%	5.387.755	5.278.574	2,07%	865.097	910.348	-4,97%
Mines i pedreres (no energètiques)	40.053.347	42.372.125	-5,47%	39.689.173	42.034.760	-5,58%	67.950	72.285	-6,00%	34.501	36.223	-4,75%	34.501	36.223	-4,75%	0	0	..
Siderúrgia i fundició	10.240.997	10.097.719	1,42%	8.174.359	7.988.036	2,33%	494.343	576.070	-14,19%	2.069.647	2.097.909	-1,12%	2.214.612	1.937.909	14,28%	37.689	38.667	-2,53%
Metal·lúrgia no fèrria	4.600.449	4.549.547	1,12%	4.349.901	4.278.973	1,66%	146.472	159.015	-7,89%	4.600.449	4.549.547	1,12%	4.349.901	4.278.973	1,66%	146.472	159.015	-7,89%
Indústria del vidre	2.358.865	2.228.185	5,86%	1.786.057	1.673.332	6,74%	470.867	453.952	3,73%	2.358.865	2.228.185	5,86%	1.786.057	1.673.332	6,74%	470.867	453.952	3,73%
Indústria del vidre	2.943.850	2.646.756	11,22%	2.642.620	2.296.132	15,09%	154.821	163.000	-5,02%	2.943.850	2.646.756	11,22%	2.642.620	2.296.132	15,09%	154.821	163.000	-5,02%
Ciments, calçs i guixos	14.453.075	14.505.545	-0,36%	11.398.751	11.465.079	-0,58%	1.304.656	1.262.468	3,34%	14.453.075	14.505.545	-0,36%	11.398.751	11.465.079	-0,58%	1.304.656	1.262.468	3,34%
Altres materials de construcció	74.604.657	74.821.040	-0,29%	54.736.200	54.945.709	-0,38%	13.992.923	13.998.576	-0,04%	74.604.657	74.821.040	-0,29%	54.736.200	54.945.709	-0,38%	13.992.923	13.998.576	-0,04%
Química i petroquímica	8.887.672	9.088.616	-2,21%	5.941.433	6.066.285	-2,06%	2.709.574	2.761.979	-1,90%	8.887.672	9.088.616	-2,21%	5.941.433	6.066.285	-2,06%	2.709.574	2.761.979	-1,90%
Màquines i transformacions metal·líques	454.241	387.377	17,26%	358.016	319.868	11,93%	89.173	61.282	45,51%	454.241	387.377	17,26%	358.016	319.868	11,93%	89.173	61.282	45,51%
Construcció i reparació naval	999.277	1.376.872	-27,42%	985.945	1.357.386	-27,36%	13.332	19.486	-31,58%	999.277	1.376.872	-27,42%	985.945	1.357.386	-27,36%	13.332	19.486	-31,58%
Construcció d'automòbils i bicicletes	8.887.672	9.088.616	-2,21%	5.941.433	6.066.285	-2,06%	2.709.574	2.761.979	-1,90%	8.887.672	9.088.616	-2,21%	5.941.433	6.066.285	-2,06%	2.709.574	2.761.979	-1,90%
Alimentació, begudes i tabac	454.241	387.377	17,26%	358.016	319.868	11,93%	89.173	61.282	45,51%	454.241	387.377	17,26%	358.016	319.868	11,93%	89.173	61.282	45,51%
Indústria tèxtil, confecció de cuir i calçat	999.277	1.376.872	-27,42%	985.945	1.357.386	-27,36%	13.332	19.486	-31,58%	999.277	1.376.872	-27,42%	985.945	1.357.386	-27,36%	13.332	19.486	-31,58%
Indústria de fusta, suro (no fabricació de mobles)	8.887.672	9.088.616	-2,21%	5.941.433	6.066.285	-2,06%	2.709.574	2.761.979	-1,90%	8.887.672	9.088.616	-2,21%	5.941.433	6.066.285	-2,06%	2.709.574	2.761.979	-1,90%
Pastes papereres, paper, cartó	454.241	387.377	17,26%	358.016	319.868	11,93%	89.173	61.282	45,51%	454.241	387.377	17,26%	358.016	319.868	11,93%	89.173	61.282	45,51%

continúa

QUADRE I-44. FACTURACIÓ DE L'ENERGIA ELÈCTRICA (GESA) PER ILLA I SECTOR ECONÒMIC (kWh) (2015-2016)

	Illes Balears			Mallorca			Menorca		
	2016	2015	Var. (%)	2016	2015	Var. (%)	2016	2015	Var. (%)
Arts gràfiques i edició	6.918.412	7.041.242	-1,74%	5.860.246	5.959.485	-1,67%	207.773	232.628	-10,68%
Indústria del cautxú, plàstic i altres indústries	9.630.056	9.968.969	-3,40%	7.322.547	7.653.708	-4,33%	2.039.792	2.017.264	1,12%
Construcció i obres públiques	21.542.023	20.802.240	3,56%	16.664.943	15.747.145	5,83%	1.217.331	1.325.794	-8,18%
Transport per ferrocarril	1.457.877	1.538.328	-5,23%	1.457.877	1.538.328	-5,23%	0	0	-
Altres empreses de transport	16.519.266	16.198.638	1,98%	13.735.483	13.530.357	1,52%	651.925	675.991	-3,56%
Hostaleria	1.022.161.064	1.010.786.859	1,13%	741.008.693	733.796.864	0,98%	85.957.441	84.182.884	2,11%
Comerç i serveis	1.059.006.337	1.066.504.084	-0,70%	833.707.584	840.137.619	-0,77%	78.572.729	80.542.170	-2,45%
Administració i altres serveis públics	623.746.804	580.506.942	7,45%	479.024.506	435.371.476	10,03%	49.907.463	49.805.106	0,21%
Enllumenat públic	3.440.781	3.612.178	-4,74%	2.912.321	2.871.613	1,42%	92.791	93.330	-0,58%
Usos domèstics	2.202.638.769	2.184.111.122	0,85%	1.633.742.212	1.620.367.480	0,83%	195.669.035	195.765.909	-0,05%
Eivissa									
	2016	2015	Var. (%)	2016	2015	Var. (%)	2016	2015	Var. (%)
Total	789.882.565	782.171.944	0,99%	56.878.932	56.706.339	0,30%			
Agricultura, ramaderia, silvicultura, caça i pesca	14.905.520	14.881.351	0,16%	2.368.589	2.302.000	2,89%			
Extracció i aglomeració de carbó	0	0	-	0	0	-			
Extracció de petroli i gas	7.762	5.384	44,16%	0	0	-			
Combustible nuclear i altres energies	0	0	-	0	0	-			
Coqueries	2.055	1.784	15,18%	0	0	-			
Producció i distribució d'energia elèctrica	510.020	579.383	-11,97%	83.454	84.738	-1,52%			
Fabricació i distribució de gas	0	..	..	0	..	..			
Mines i pedreres (no energètiques)	610.075	626.792	-2,67%	13.241	11.692	13,25%			
Siderúrgia i fundició	748.387	706.532	5,92%	9.211	9.996	-7,86%			
Metallúrgia no fèrria	0	0	-	0	0	-			

continua

QUADRE I-44. FACTURACIÓ DE L'ENERGIA ELÈCTRICA (GESA) PER ILLA I SECTOR ECONÒMIC (kWh) (2015-2016)

	Eivissa				Formentera				
	2016	2015	Var. (%)	2016	2015	Var. (%)	2016	2015	Var. (%)
Indústria del vidre	104.623	93.071	12,41%	0	0	0	0	0	-
Ciments, calçs i guixos	291.525	261.518	11,47%	4.699	4.699	3.562	3.562	31,91%	
Altres materials de construcció	1.100.157	1.068.788	2,93%	472.138	472.138	464.825	464.825	1,57%	
Química i petroquímica	104.076	111.559	-6,71%	0	0	0	0	0	
Màquines i transformacions metàl·liques	73.241	75.683	-3,23%	28.700	28.700	25.219	25.219	13,80%	
Construcció i reparació naval	142.310	182.483	-22,01%	4.100	4.100	5.142	5.142	-20,26%	
Construcció d'automòbils i bicicletes	1.619.804	1.652.818	-2,00%	129.865	129.865	125.180	125.180	3,74%	
Alimentació, begudes i tabac	5.541.468	5.491.857	0,90%	334.066	334.066	384.898	384.898	-13,21%	
Indústria tèxtil, confecció de cuir i calçat	196.095	223.884	-12,41%	40.570	40.570	36.468	36.468	11,25%	
Indústria de fusta, suro (no fabricació de mobles)	7.052	6.227	13,25%	0	0	0	0	0	
Pastes papereres, paper, cartíri	0	0	-	0	0	0	0	0	
Arts gràfiques i edició	846.080	842.640	0,41%	4.313	4.313	6.490	6.490	-33,54%	
Indústria del caixú, plàstic i altres indústries	260.012	288.502	-9,88%	7.706	7.706	9.495	9.495	-18,84%	
Construcció i obres públiques	3.413.094	3.476.008	-1,81%	246.654	246.654	253.294	253.294	-2,62%	
Transport per ferrocarril	0	0	-	0	0	0	0	0	
Altres empreses de transport	2.128.521	1.988.886	7,02%	3.337	3.337	3.404	3.404	-1,97%	
Hostaleria	181.154.950	178.710.944	1,37%	14.039.980	14.039.980	14.096.167	14.096.167	-0,40%	
Comerç i serveis	139.021.223	138.150.119	0,63%	7.704.801	7.704.801	7.674.176	7.674.176	0,40%	
Administració i altres serveis públics	86.791.254	87.636.255	-0,96%	8.023.582	8.023.582	7.694.104	7.694.104	4,28%	
Enllumenat públic	411.455	625.205	-34,19%	24.213	24.213	22.030	22.030	9,91%	
Usos domèstics	349.891.809	344.484.273	1,57%	23.335.714	23.335.714	23.493.461	23.493.461	-0,67%	

Font: Institut d'Estadística de les Illes Balears (Ibestat), a partir de dades de GESA.

1. Les dades de facturació elèctrica es refereixen a estimacions de consum real. Això provoca que alguns registres puguin tenir valors negatius una vegada realitzats els ajustaments.

QUADRE I-45. CONSUM DE PRODUCTES PETROLÍFERS PER ILLA (1986-2017)

	Mallorca		Menorca		Eivissa-Formentera		Illes Balears	
	Total	% var. anual	Total	% var. anual	Total	% var. anual	Total	% var. anual
1986	733.061	-	59.174	-	165.723	-	957.958	-
1987	834.446	13,83%	72.642	22,76%	192.645	16,25%	1.099.733	14,80%
1988	874.909	4,85%	73.185	0,75%	187.301	-2,77%	1.135.395	3,24%
1989	924.216	5,64%	75.497	3,16%	193.638	3,38%	1.193.350	5,10%
1990	976.505	5,66%	75.756	0,34%	187.915	-2,96%	1.240.176	3,92%
1991	920.499	-5,74%	92.386	21,95%	190.954	1,62%	1.203.839	-2,93%
1992	928.423	0,86%	95.054	2,89%	186.862	-2,14%	1.210.339	0,54%
1993	941.130	1,37%	110.682	16,44%	188.369	0,81%	1.240.181	2,47%
1994	1.095.584	16,41%	121.424	9,71%	202.866	7,70%	1.419.874	14,49%
1995	1.168.163	6,62%	130.309	7,32%	205.772	1,43%	1.504.244	5,94%
1996	1.220.511	4,48%	128.291	-1,55%	210.557	2,33%	1.559.359	3,66%
1997	1.218.029	-0,20%	97.689	-23,85%	177.695	-15,61%	1.493.414	-4,23%
1998	1.140.262	-6,38%	94.371	-3,40%	152.201	-14,35%	1.386.835	-7,14%
1999	1.261.841	10,66%	113.663	20,44%	169.957	11,67%	1.545.460	11,44%
2000	1.394.240	10,49%	136.234	19,86%	187.132	10,11%	1.717.606	11,14%
2001	1.422.436	2,02%	133.500	-2,01%	215.565	15,19%	1.771.501	3,14%
2002	1.396.898	-1,80%	130.185	-2,48%	176.187	-18,27%	1.703.269	-3,85%
2003	1.549.546	10,93%	150.192	15,37%	177.727	0,87%	1.877.465	10,23%
2004	1.552.636	0,20%	135.199	-9,98%	189.851	6,82%	1.877.685	0,01%
2005	1.750.462	12,74%	141.828	4,90%	207.281	9,18%	2.099.570	11,82%
2006	1.820.247	3,99%	148.755	4,88%	229.688	10,81%	2.198.690	4,72%
2007	1.887.509	3,70%	147.890	-0,58%	236.628	3,02%	2.272.027	3,34%
2008	1.753.023	-7,13%	151.580	2,50%	222.276	-6,07%	2.126.880	-6,39%
2009	1.624.337	-7,34%	135.558	-10,57%	205.360	-7,61%	1.965.255	-7,60%
2010	1.532.209	-5,67%	154.738	14,15%	220.180	7,22%	1.907.127	-2,96%
2011	1.299.635	-15,18%	147.929	-4,40%	235.873	7,13%	1.683.438	-11,73%
2012	1.210.366	-6,87%	140.110	-5,29%	238.483	1,11%	1.588.958	-5,61%
2013	1.203.358	-0,58%	138.615	-1,07%	226.754	-4,92%	1.568.727	-1,27%
2014	1.234.142	2,56%	137.494	-0,81%	237.291	4,65%	1.608.928	2,56%
2015	1.241.066	0,56%	159.671	16,13%	242.724	2,29%	1.643.460	2,15%
2016	1.302.794	4,97%	152.555	-4,46%	261.380	7,69%	1.716.729	4,46%
2017	1.390.138	6,70%	159.809	4,76%	278.788	6,66%	1.828.735	6,52%

Font: CLH i elaboració pròpia.

QUADRE I-46. NOMBRE DE PEDRERES D'EXTRACCIÓ DE MINERALS NO METÀL·LICS A LES ILLES BALEARS (2017)

	Total	Arena	Calcària	Calcarenites (Marès)	Margues	Salines	Altres
Illes Balears	86	1	28	19	2	1	35
Mallorca	68		19	17	2		30
Menorca	11	1	5	2			3
Eivissa i Formentera	7		4			1	2

Font: Direcció general d'Indústria. Govern de les Illes Balears.

REQUADRE I-2.

ELS REPTES DE FUTUR DE LA INDÚSTRIA BALEAR PER A L'ANY 2030

VANESSA ROSSELLÓ GARI

1.

PLA INDUSTRIAL DE LES ILLES BALEARS 2018-2025

El Govern de les Illes Balears va aprovar la Llei 4/2017 d'indústria de les Illes Balears, a través de la Conselleria de Treball, Comerç i Indústria. L'objectiu d'aquesta llei és aportar seguretat jurídica, regular el sector, i contribuir a establir un marc normatiu que fomenti l'activitat industrial.

A partir de la llei, s'ha elaborat el Pla industrial 2018-2025, que vol potenciar el desenvolupament de l'activitat industrial i augmentar els paràmetres de productivitat, competitivitat i qualitat.

El Pla és un instrument fonamental per assolir els objectius de diversificació i millora del model productiu de les Illes Balears.

En aquest apartat, s'analitza la importància i el desplegament del Pla industrial de les Illes Balears 2018-2025, una iniciativa innovadora adaptada a les necessitats i a la realitat del sector industrial balear. S'ha fet una feina de camp i de consens amb els agents més importants de la societat balear, a través de la qual s'han analitzat les motivacions, el marc normatiu, la conjuntura i estructura de l'economia balear, així com les tendències i els reptes de futur. A continuació, destacarem els següents punts del Pla industrial: la situació actual i els reptes de futur de la indústria a Balears. La consecució d'aquests reptes passen per l'execució del mateix pla industrial, és a dir, per l'aplicació de polítiques públiques actives de foment, millora, impuls i suport al sector industrial.

1.1.

QUINA ÉS LA SITUACIÓ ACTUAL DE LA INDÚSTRIA A LES BALEARS?

La indústria actualment aporta el 7,5% del valor afegit brut que es genera a les Illes Balears. El creixement acumulat

del sector (4.5%) en el període 2000-2016 ha estat inferior a les altres branques insulars (18,3%). L'índex d'especialització industrial és el més baix de totes les comunitats autònomes espanyoles, i un dels més baixos d'Europa.

La mida de la indústria balear és reduïda, i hi predomina un baix nivell tecnològic, una productivitat manufacturera i capitalització de l'activitat baixa, un desajust per inadequació de la mà d'obra entre l'oferta i la demanda d'ocupació i la tecnologia industrial; també una manca de dimensió per assumir projectes innovadors d'àmbit global; una concentració elevada en el segment de creixement de la demanda baixa i una escassa presència d'empreses industrials exportadores.

Tot i tenir les debilitats esmentades anteriorment, les nostres fortaleses són: la presència d'economies d'aglomeració connectades amb les xarxes de comunicació viària principal de les Illes; les bases de coneixement acumulat; la productivitat en què operen algunes branques concretes, com per exemple, el sector de la moda, que té una productivitat superior a l'entramat regional europeu; la presència d'activitats intenses en ciència i tecnologia; la presència dels béns industrials de les Illes Balears a l'exterior; i l'existència d'avantatges comparatius revelats.

La indústria demanda, de cada vegada més, serveis avançats per millorar la competitivitat, la productivitat i el

posicionament internacional com enginyeries, disseny, gestió empresarial, tecnologia, digitalització, energia, internacionalització, etc. Aquests serveis, a més de millorar la competitivitat individual de l'empresa, beneficien l'activitat econòmica de la zona amb l'aprofitament de sinergies en el mateix territori.

L'altra demanda és l'impuls i la connectivitat entre les infraestructures R+D+I i la indústria. L'activitat industrial és la propulsora de la inversió tecnològica, dels processos de millora basats en R+D+I, ja que per ser més competitiu necessiten millorar els processos tant de disseny de producte, producció, gestió, comercialització i distribució.

S'ha d'afegir, com a tercera necessitat, la captació, millora i manteniment dels treballadors qualificats, especialment adaptats a les noves tecnologies i als serveis avançats que generin llocs de feina més estables i una ocupació de major qualitat.

Amb la situació actual, la demanda dels sectors i la indústria de futur, se'ns obre un ventall d'oportunitats de posicionament i millora en nous mercats, de progrés tecnològic, d'irrupció de les cadenes globals de valor, de clusterització, d'internacionalització, de capital i talent humà industrial, i de servindústria.

1.2.

REPTES DEL PLA INDUSTRIAL PER MILLORAR LA INDÚSTRIA BALEAR

Una vegada identificades les tendències i els canvis de l'economia global, així com la situació de la nostra indústria, hem reflexionat per definir els cinc reptes a assolir, que són necessaris i estan detallats en el Pla industrial. Aquests reptes són:

- a) **Competitivitat sostenible:** impulsar la millora de la productivitat de les empreses de manera contínua en el temps, per mantenir i generar avantatges competitius i valor, tant per a l'empresa, com per a la societat i el territori.
- a) **Internacionalització:** impulsar i ajudar a la internacionalització industrial, tant en nous mercats, com nous productes i nous clients.
- b) **Acceleració tecnològica i innovació:** impulsar i incorporar R+D+I industrial per generar valor a l'empresa i al territori.
- c) **Capital humà:** desenvolupar i impulsar esquemes d'atracció, millora i retenció del talent, aprofitant les sinergies amb la universitat i centres de formació professional o centres d'investigació.
- d) **Clusterització:** impulsar la col·laboració i els espais col·laboratius, interempresarial i intraempresarial, a través

de les clústers, per aprofitar sinergies, disminució de costos, guanyar dimensió, millorar la cadena de valor de la indústria, la inversió, etc.

- e) **Complexitat:** incorporar en els processos de gestió, la vigilància, l'anticipació i la definició de les estratègies empresarials d'acord a les tendències locals, nacionals i internacionals, per avançar-se als canvis.

Tenim quantificats aquests reptes a través dels següents indicadors del Pla industrial:

- Incrementar el pes del sector industrial en el valor afegit brut de l'economia de les Illes Balears fins a arribar a un 9%.
- Assolir que un 20% de les empreses industrials de les Illes Balears duguin a terme processos d'exportació.
- Aconseguir una inversió productiva total en millores tecnològiques dels processos industrials de 150 milions d'euros.
- Incrementar la transformació digital del sector industrial per anar en línia amb la nova indústria 4.0.
- Crear i consolidar 12 clústers industrials que arribin de forma activa a 600 empreses.
- Augmentar l'ocupació de la indústria manufacturera en un 12% que es traduirà en 3.000 nous llocs de feina.

1.3.

COM ACONSEGUIREM ELS REPTES DE FUTUR AMB LA SITUACIÓ ACTUAL?

—Ho aconseguirem a través de les línies estratègiques del Pla industrial que a continuació es detallen:

—La primera línia estratègica és “acceleració tecnològica, modernització i innovació”. Està encaminada a impulsar i fomentar l’R+D+I industrial a través de la renovació i inversió en equipament, amb l’impuls a la Indústria 4.0, impuls del disseny com a element innovador i diferencial, i la cooperació empresarial en matèria R+D+I.

—La segona línia estratègica és el “finançament i millora de l’entorn institucional”. La competitivitat industrial està directament relacionada amb la inversió productiva i, per tant, amb el finançament i entorn institucional per afavorir la inversió. Per això, aquesta línia estratègica està encaminada a desenvolupar accions orientades a donar suport a projectes empresarials industrials, al finançament industrial a través d’ISBA SGR, a impulsar la reestructuració i transmissió empresarial, i a millorar l’entorn institucional i la simplificació administrativa, com pot ser la creació d’una finestra única.

—La tercera línia és la “formació en capital humà i ocupació de qualitat”. La indústria tradicional balear s’enfronta a un repte generacional, formació no

especialitzada i resiliència de l’ocupació en períodes de crisi. Per tant, aquesta línia vol potenciar els programes de formació dual en els entorns productius industrials, ajustar l’oferta i la demanda d’ocupació a través dels cicles formatius de grau mitjà i superior i de la formació professional, i fomentar de forma definitiva la formació per a directius a través de l’especialització.

—La quarta línia és la “internacionalització d’empreses industrials”, en què es desenvoluparan accions destinades a la promoció exportadora de les nostres empreses industrials (finançament, cooperació internacional i multilateral) i a la captació d’inversió exterior amb la potenciació d’una imatge de regió atractiva per a la implantació d’inversions.

—La cinquena línia és la “clusterització industrial”. La clusterització permet a aquelles empreses que comparteixen reptes estratègics la superació de barreres competitives determinades per la seva reduïda dimensió sobre la base d’actuacions i projectes de col·laboració. Es presenta la clusterització dels sectors estratègics i el suport en *management* dels clústers creats.

—La sisena línia és “sòl industrial, logística i recursos energètics”. Les infraestructures industrials són imprescindibles per a l’especialització de la producció industrial. El principal factor que limita aquesta especialització és la falta de sòl industrial econòmicament competitiu i les infraestructures de transport i l’estructura energètica de les Illes Balears.

Per tant, l'objectiu és millorar les diverses infraestructures per complir els objectius internacionals en matèria de canvi climàtic, reducció d'emissions de despeses d'efecte hivernacle i reducció de costos. Les accions estaran encaminades a ajuts per al trasllat a sòl industrial des de zones urbanes i per a l'adquisició de sòl industrial mitjançant entitats com ISBA, recuperació del SIG (Sistema d'Informació Geogràfica), creació de plataformes conjuntes de compra i millora de les operacions logístiques, millora del transport i l'optimització logística a través de l'impuls de convenis amb Autoritat Portuària i, finalment, facilitar i potenciar els recursos energètics.

—La setena línia estratègica és “vigilància, seguiment i anàlisi”, la qual incorpora la reflexió estratègica del sector industrial, les dimensions de vigilància, anticipació i internacionalització que permeten comprendre i aprofitar les diferents amenaces i oportunitats. És a dir, contempla la creació d'un observatori industrial, tant en matèria estratègica com energètica.

2.

QUINA ÉS LA VISIÓ DE LA INDÚSTRIA BALEAR PER A L'ANY 2030?

Després de reflexionar sobre les tendències de futur de l'activitat industrial a l'àmbit global i la idiosincràsia de les diferents illes, el futur del sector implica posicionar una indústria sostenible,

verda, internacional, intensiva en tecnologia, i al mateix temps vinculada a la nostra cultura mediterrània.

El nostre nucli econòmic és el turisme, que representa una oportunitat per als sectors manufacturadors de les Illes Balears com ara la moda (calçat, tèxtil, pell i complements, i bijuteria), hàbitat (moble), agroalimentari, nàutic i químic.

La visió de futur del nostre teixit industrial es presenta amb una indústria intensiva en tecnologia (digitalització industrial), amb un engranatge en el qual la tradició, l'ofici i el disseny són elements de diferenciació i de porta d'entrada a l'àmbit internacional.

Com a societat, hem de prendre consciència ara i en un futur de la necessitat de preservar el medi ambient, ja que és el sosteniment de la indústria turística balear i, entre tots (agents, societats i empreses), l'hem de respectar, millorar i conservar i donar exemple a l'àmbit internacional d'una indústria sostenible en el seu territori. Volem fer de la sostenibilitat i de l'economia circular un altre avantatge competitiu.

Trobarem una indústria puntera, disruptiva, col·laborativa i amb un major posicionament internacional, que s'avanci i s'adapti als canvis globals.

Fomentarem la servindústria (els serveis auxiliars a la indústria, com enginyeries, les TIC, etc.) perquè sigui puntera, disruptiva de forma contínua i acompanyi a la indústria del futur.

